

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรื่อง การปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ ในเขตอำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรร้านยาให้มีการบริการที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการเป็นสถานบริการสาธารณสุขชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 8 ข้อ และส่วนที่ 2 เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับโรกระบบทางเดินอาหารและระบบทางเดินหายใจ มีทั้งหมด 16 ข้อ
2. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เลือกหรือเติมคำตอบในช่องว่างให้สมบูรณ์ทุกข้อในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
3. กรุณาวางกลมล้อมรอบคำตอบที่ถูกที่สุดแต่ละข้อ ในส่วนที่ 2 เรื่องความรู้เกี่ยวกับโรกระบบทางเดินอาหารและระบบทางเดินหายใจ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ (....) ชาย (....) หญิง
2. อายุ .....ปี.....เดือน
3. สถานภาพสมรส
(....) โสด (....) คู่ (....) แยกอยู่ (....) ม้าย
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
(....) ประถมศึกษา
(....) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
(....) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า

3. ข้อใดไม่ถูกต้อง
  - ก. ยา antacid mixture มีส่วนผสมของอลูมิเนียมและแมกนีเซียม
  - ข. ยา antacid ชนิดเม็ดต้องเคี้ยวให้ละเอียดก่อนกลืน
  - ค. ขนาดยา antacid mixture ที่ใช้ คือ 15-30 มิลลิลิตร วันละ 4-7 ครั้ง
  - ง. ยาน้ำคาร์มีเนทไฟใช้บรรเทาอาการบีบเกร็งของกระเพาะอาหาร
4. ควรแนะนำผู้ป่วยโรคกระเพาะอาหารให้ปฏิบัติตัวอย่างไร
  - ก. ควรงดสูบบุหรี่
  - ข. กินอาหารทีละน้อยและบ่อยขึ้น
  - ค. กินอาหารอ่อนๆ รสไม่จัด
  - ง. ถูกทุกข้อ

กรณีศึกษา “ผู้ป่วยมาด้วยอาการ มีไข้สูง อาเจียน อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ ก่อนมาซื้อยา ถ้ามมา
แล้วประมาณ 5 ครั้ง ลักษณะอุจจาระเหลวเป็นสีเหลือง “ จากข้อความดังกล่าวไว้ใน
การตอบคำถามข้อ 5-7

5. ท่านคิดว่าเป็นอาการของโรคใด
  - ก. ไข้หวัดใหญ่
  - ข. โรคกระเพาะ
  - ค. ท้องร่วง
  - ง. ดีซ่าน
6. สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อในข้อใด
  - ก. ไวรัส
  - ข. อหิวาห์
  - ค. บิดมีตัว
  - ง. บิดไม่มีตัว
7. ควรรักษาอาการข้างต้นอย่างไร
  - ก. ละลายผงเกลือแร่ดื่มทันที
  - ข. จ่ายยาปฏิชีวนะ ได้แก่ co-trimoxazole
  - ค. จ่ายยาแก้คลื่นไส้ อาเจียน ได้แก่ โดเมนไฮดิน
  - ง. ถูกทุกข้อ

8. อาการท้องผูกเกิดจากสาเหตุใด
- การกลั่นอุจจาระบ่อย
  - กินอาหารประเภทผัก ผลไม้ มากเกินไป
  - การใช้ยาบางจำพวก เช่น milk of magnesia
  - ถูกทุกข้อ
9. ข้อใดถูกต้องในการรักษาอาการท้องผูก
- ควรกินอาหารที่มีกากน้อยเพราะจะช่วยให้ถ่ายง่าย
  - การใช้ยาระบายเป็นเวลานานๆ เป็นผลดี
  - ยาที่ใช้รักษาอาจได้แก่ bisacodyl, milk of magnesia
  - ถูกทุกข้อ

กรณีศึกษา “ ผู้ป่วยมาด้วยอาการไข้ ครั่นเนื้อครั่นตัว คัดจมูกมีน้ำมูกใสไหลมาก เจ็บคอเล็กน้อย ไอแห้งๆไม่มีเสมหะ ตลอดวัน” จากข้อความดังกล่าวใช้ใน การตอบคำถามข้อ 10-12

10. ท่านคิดว่าเป็นอาการของโรคใด
- ไข้หวัดใหญ่
  - ไข้หวัดธรรมดา
  - ทอลซินอักเสบ
  - คอติบ
11. ควรรักษาอาการข้างต้นอย่างไร
- จ่ายยาปฏิชีวนะอาจได้แก่ เพนวี อะมอกซิซิลิน
  - ควรจ่ายยาปฏิชีวนะในระยะเวลาสั้นเพียง 2-3 วัน
  - จ่ายยาลดน้ำมูกอาจได้แก่ คลอร์เฟนิรามีน
  - ถูกทุกข้อ
12. อาการไอข้างต้นควรรักษาด้วยยาในข้อใด
- ยาขับเสมหะ เช่น มิสท์แอมมอนคาร์บ
  - ยาละลายเสมหะ เช่น บรอมเฮกซีน
  - ยาระงับอาการไอ เช่น เด็ลซ์โตรเมทอร์เฟน
  - ถูกทุกข้อ

13. ควรแนะนำผู้ป่วยให้ปฏิบัติตัวอย่างไร
- สวมเสื้อผ้าบางๆ เพื่อระบายความร้อน
  - ดื่มน้ำอุ่นมากๆ
  - ใช้ผ้าชุบน้ำเย็น เช็ดตัวเวลามีไข้สูง
  - ถูกทุกข้อ

กรณีศึกษา “ ผู้ป่วยมาด้วยอาการคัดจมูก จามบ่อย น้ำมูกใสไหลมาก ไอแบบระคายคอ ปวดตื้อบริเวณหน้าผาก อาการมักเกิดประจำตอนเช้า พอสายๆอาการหายไปเอง” จากข้อความดังกล่าวใช้ในการตอบคำถามข้อ 14-16

14. ท่านคิดว่าเป็นอาการของโรคใด
- ไข้หวัดธรรมดา
  - ไข้หวัดใหญ่
  - หวัดจากการแพ้
  - ไซนัสอักเสบ
15. การรักษาอาการข้างต้นข้อใดผิด
- จ่ายยาแก้แพ้ เช่น คลอร์เฟนิรามีน
  - จ่ายยาสูตรผสมแก้แพ้และลดน้ำมูก เช่น แอคติเฟด
  - จ่ายยาปฏิชีวนะ เช่น เพนวี อะมอกซิซิลิน
  - จ่ายยาระงับอาการไอ เช่น เด็กซ์โทรเมทอร์เฟน
16. ควรแนะนำให้ผู้ป่วยปฏิบัติตัวอย่างไร
- เนื่องจากเป็นโรคเรื้อรัง ไม่หายขาด ถ้ามีอาการไม่รุนแรง ไม่จำเป็นต้องกินยา
  - ไม่ควรออกกำลังกาย เพราะจะทำให้อาการกำเริบ
  - ควรกินยาอย่างต่อเนื่องทุกวันจนหมด ถึงแม้ว่าอาการจะดีขึ้น
  - ถูกทุกข้อ

ภาคผนวก ข.

แบบสังเกตการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยา

แบบตรวจสอบการปฏิบัติการจ่ายยา	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ (เหตุผล)
1. ซักถามอาการก่อนจ่ายยา	.....	.....
2. มีการเลือกยาที่เหมาะสมกับอาการ	.....	.....
3. จ่ายยาในขนาดที่ถูกต้องและปลอดภัย	.....	.....
4. แนะนำวิธีการใช้ยาและวิธีการปฏิบัติตนในการดูแลตนเอง	.....	.....

รูปแบบการดำเนินงาน โดยบันทึกรายละเอียดแยกตามข้อที่ได้สังเกตการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยาให้ผู้มารับบริการ โรคระบบทางเดินอาหารและโรคระบบทางเดินหายใจ

ภาคผนวก ก.

เนื้อหาแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยา

1. การแสวงหาความรู้
  - 1.1 เหตุจูงใจที่ทำให้ท่านเข้าร่วมการประชุม/อบรมวิชาการ
  - 1.2 กลุ่มชมรมร้านขายยาได้สนับสนุนความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านยาแก่ท่านหรือไม่ อย่างไร
  - 1.3 เมื่อมีปัญหาในการให้บริการ ท่านได้ปรึกษาใคร หรือต้องการให้บุคคลใดช่วยท่านในการแก้ปัญหา
2. ความคิดเห็นของบุคลากรร้านยาในการปฏิบัติการจ่ายยา
  - 2.1 ท่านคิดว่าสิ่งสำคัญของการบริการคืออะไร
  - 2.2 ท่านมีความพร้อมด้านความรู้ในการรักษาอาการเบื้องต้นแก่ผู้มารับบริการหรือไม่ (มีความเชื่อมั่นในการรักษาหรือไม่)
  - 2.3 ท่านคิดว่าหน้าที่ของร้านขายยาคืออะไร (การจ่ายยาที่เหมาะสม ปลอดภัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้มารับบริการ)
  - 2.4 ช่วงใดที่ลูกค้ามารับบริการมาก แล้วถ้ามากกว่า 1 คน จะทำอย่างไร มีคนช่วยจัดยาหรือไม่
  - 2.5 บุคลากรที่ทำหน้าที่ขายยาในร้านมีกี่คน ได้วางรูปแบบการให้บริการที่เหมือนกันหรือไม่
3. ปัจจัยจากผู้รับบริการ
  - 3.1 เมื่อลูกค้ามีปัญหาเรื่องค่ายา ท่านแก้ปัญหาให้กับลูกค้าอย่างไร
  - 3.2 กรณีที่ลูกค้ามาซื้อยาและระบุนยาที่ต้องการซื้อ ท่านปฏิบัติอย่างไร
  - 3.3 กรณีที่ลูกค้ารับฝากซื้อยาจากผู้ป่วย ท่านปฏิบัติอย่างไร
  - 3.4 ลูกค้าใส่ใจในการฟังคำอธิบายจากท่านหรือไม่
  - 3.5 ลูกค้าสอบถามอะไรเพิ่มเติมจากท่านบ้าง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวกนกวรรณ วงศ์วิวัฒน์
วันเดือนปีเกิด	13 พฤษภาคม 2517
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534 สำเร็จการศึกษาปริญญาเกษตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2539
ประสบการณ์ทำงาน	เภสัชกร 3 ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน โรงพยาบาลชุมชน อำเภอ ชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2540 เภสัชกร 4 ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน โรงพยาบาลหนองม่วง อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2541 - ถึงปัจจุบัน